Toelichting op de opgevraagde stukken naar aanleiding van het informatieverzoek van het lid Van der Plas (BBB) over de juridische onderbouwing van de verlenging van de bewaartermijn van politiegegevens vergaard voor de dagelijkse politietaak

Zoals blijkt uit de verstrekte stukken, is in het kader van de bewaartermijnen een lang traject doorlopen. Hieronder geef ik een toelichting op de verstrekte stukken.

In haar voorlichting van 6 maart 2025 concludeerde de Afdeling advisering van de Raad van State dat het gedurende enkele tientallen jaren bewaren van alle artikel 8 Wpg-gegevens niet evenredig is in het licht van de Grondwet, het EVRM en het EU-Handvest.[1] Op 2 juni 2025 heb ik hierover een vertrouwelijk gesprek gevoerd met de Afdeling, waarin zij haar voorlichting nader heeft toegelicht. Van dit gesprek is geen formeel verslag opgesteld. Vanwege het vertrouwelijke karakter van dit overleg kunnen hierover geen inhoudelijke stukken worden verstrekt.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) onderschreef in haar brief van 19 juni 2025 de conclusie van de Raad van State en stelde daarnaast dat de politie structureel in strijd met de wet handelt door politiegegevens langer te bewaren dan toegestaan.[2]

In het kader van de inspanningen gericht op het verlengen van de bewaartermijnen is gezocht naar een feitelijke onderbouwing van de noodzaak van langere bewaring en een verregaande inperking van omvang en diversiteit van de gegevensverzameling. Dit was nodig om te komen tot een juridisch dragende onderbouwing. Daarom is de korpschef per brief van 22 mei 2025 verzocht om (1) een cijfermatige onderbouwing in hoeveel zaken artikel 8 Wpg-gegevens hebben bijgedragen aan het oplossen van een cold case; (2) voorstellen voor een uitvoerbare en juridisch houdbare inperking van de omvang van de te bewaren gegevensverzameling en (3) de voorbereiding van een versterkte aanpak van cold cases.

De politie heeft bij brief van 13 november 2025 richting mijn ambtsvoorganger formeel gereageerd op deze verzoeken. In deze brief staat onder meer dat uit onderzoek van de politie naar voren is gekomen dat artikel 8 Wpg-politiegegevens ouder dan 10 jaar bij in ieder geval 237 cold cases van waarde zijn geweest. Het gaat daarbij om gegevens waarvan de wettelijke bewaartermijn formeel verstreken was en die gedurende tien jaar niet in verband waren gebracht met een cold case. Deze gegevens maken deel uit van een gegevensverzameling die bestaat uit vele miljoenen gegevens, veelal van burgers die niet worden verdacht van een strafbaar feit. De politie geeft hierbij aan dat op basis van een nieuwe uitgebreidere, nog vast te stellen definitie van cold cases, het aantal zaken waarbij artikel 8 Wpg-gegevens een rol in de selectie voor cold cases hebben gespeeld, hoger zal liggen.

Tegelijkertijd legt de politie in deze brief uit dat de waarde van de betreffende gegevens van geval tot geval verschilt. Ook stelt de politie dat een verdere kwalificatie van de geleverde cijfers moeilijk en beperkt mogelijk is. Daardoor is het niet mogelijk geweest te achterhalen in hoeverre oude politiegegevens een cruciale rol spelen bij het oplossen van een cold case. Een verdere kwalificatie van deze cijfers is (vooralsnog) niet gemaakt omdat dit veel operationele capaciteit zou kosten. De politie schrijft in de brief voorts dat een poging is gedaan om de dataset op grond van ‘maatschappelijke klassen’ (incidentsoorten) te beperken. Echter resteerde na deze eerste selectie naar mijn oordeel nog een lange lijst van klassen en derhalve een omvangrijke gegevensverzameling. Dit voorstel leidde daarmee niet tot een aanzienlijke inperking van de dataset die de langere bewaring zou kunnen rechtvaardigen. Een verdere beperking van de dataset aan de hand van de geografische locatie, waarbij de gegevens in het gebied rondom het plaats delict zouden worden bewaard, achtte politie niet haalbaar. De reden hiervoor was dat dit geen substantiële inperking van gegevens zou opleveren en ook geen directe toegevoegde waarde had voor cold cases, omdat doorslaggevende informatie niet in de directe omgeving van het plaats delict gevonden hoeft te worden.

Gegeven het feit dat het vooralsnog niet mogelijk is gebleken om de zeer grote dataset die bestaat uit vele miljoenen gegevens, in omvang en diversiteit betekenisvol te verkleinen en het op basis van de geleverde politie-informatie niet mogelijk is geweest om vast te stellen in hoeverre oude politiegegevens een cruciale rol hebben gespeeld bij het oplossen van cold cases, ben ik tot het oordeel gekomen dat er geen juridische aanknopingspunten waren om de wettelijke bewaartermijn van artikel 8 Wpg-gegevens te verlengen, zoals toegelicht in het eerste halfjaarbericht politie 2026.[3]

Daarbij merk ik op dat het gegeven dat er gevallen zijn geweest waarbij oude politiegegevens van (steeds verschillende) waarde zijn geweest in cold cases op zichzelf een onvoldoende feitelijke en daarmee juridische onderbouwing is voor het bewaren van alle gegevens vergaard voor de dagelijkse politietaak. Vanuit juridisch oogpunt is het volgens verschillende instanties disproportioneel om vele miljoenen gegevens voor een lange tijd te bewaren voor een potentiële kans dat een enkel gegeven binnen deze zeer grote dataset in de toekomst relevant of van waarde kan worden voor een onderzoek in een cold case. Voor nagenoeg alle gegevens binnen de zeer grote dataset is het namelijk op het moment van bewaren niet aantoonbaar dat zij in de toekomst mogelijk relevantie kunnen hebben voor het oplossen van een cold case. Het is echter noodzakelijk dat er enige relatie kan worden onderbouwd tussen de totale bewaarde gegevensverzameling en het doel van de langere bewaring, in dit geval het oplossen van cold cases.

[3] Kamerstukken II 2025/26, 29 628 nr. 1345